

Anita Maravillas & Portal 71

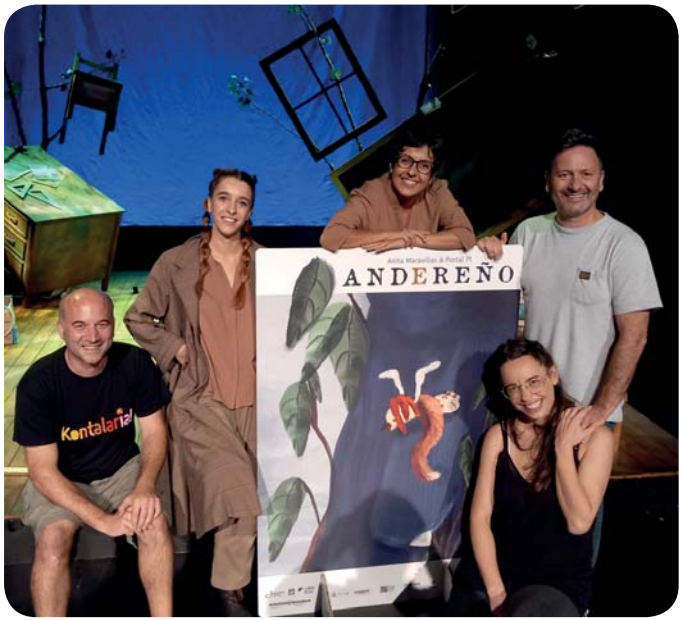
LA MESTRA

FITXA DIDÀCTICA

FITXA ARTÍSTICA

IDEA ORIGINAL	Miren Larrea
DIRECCIÓ	Iván Alonso
DISSENY I CONSTRUCCIÓ DE TITELLES	Valentina Raposo
DIRECCIÓ ARTÍSTICA I TÈCNICA	Ion Chávez
INTÈRPRETS	Miren Larrea/Maren Basterretxea Valentina Raposo
MÚSICA ORIGINAL I VERSIONS	Fran Lasuen
DISSENY D'IL·LUMINACIÓ	Ion Chávez
DISSENY D'ESCENOGRAFIA	Calvito&Tupe
CONSTRUCCIÓ D'ESCENOGRAFIA	Iñaki Ziarrusta (ATX Teatroa) i Javi Tirado
DISSENY I REALITZACIÓ DE VESTUARI	Betitxe Saitua
VESTUARI TITELLES	Paulette San Martin
ATREZZO	Javi Tirado
IL·LUSTRADORA	Malen Amenabar
POEMA	Miren Amuriza
REGISTRE DE PROCÉS CREATIU	Miren Amuriza i Malen Amenabar
FOTOGRAFIA	Txelu Angoitia
DISSENY GRÀFIC	Oihane Chourraut
PRODUCCIÓ EXECUTIVA	Iratxe Extremiana - Portal71
COORDINACIÓ PRODUCCIÓ	Ainhoa Bernaola
HI COL·LABORA	Zornotza Aretoa
RESIDÈNCIES A	Topic Tolosa/Harrobia Bilbao/Casa de los Títeres d'Abizanda/ San Agustin Kultur Gunea Durango
AJUDA DURANT LA GIRA	Inaem – Institut Etxepare
SUBVENCIONA	Govern Basc

CONTACTE: anitamaravillasteatro@gmail.com

La Companyia

Anita Maravillas és una companyia dedicada al teatre de titelles, amb una llarga formació i investigació des dels seus inicis a Barcelona i amb espectacles produïts al País Basc, en estreta col·laboració amb el ZORNOTZA ARETOA i la productora PORTAL 71.

Va ser creada l'any 2005 per Miren Larrea (País Basc) i Valentina Raposo (Xile). S'integren a la companyia Iván Alonso a la direcció i Ion Chavez a la il·luminació. Tots dos han passat a ser creadors i part estable del col·lectiu Anita Maravillas.

Anita Maravillas **investiga el llenguatge dels titelles i la relació escènica amb la manipulació**. Aquesta relació és la que interessa a la companyia i li diverteix treballar. En aquest sentit, fa servir diversos recursos narratius com la metaficció per parlar del teatre dins del teatre. Cada espectacle és un nou repte, on també s'investiguen les **diferents tècniques de manipulació: titelles de fils, titelles de mida humana, ombres, varetes...** En els processos creatius de la companyia és essencial el taller de construcció de titelles; allà neixen els personatges i s'hi cuida fins al detall més mínim.

La companyia disposa de **seis espectáculos**: "Los Sueños de Leonor" destinada a públic adult, i "Sarean Sun Sun", "Blue Bird", "Pintto Pintto", "Jon Braun" i "Las Cotton" per a públic familiar. Aquest darrer ha estat finalista als premis MAX 2022 com a millor espectacle infantil familiar i ha guanyat el Premi FETEN 2021 al millor espectacle de titelles. Amb Jon Braun han anat de gira durant tres anys per tot l'Estat i han aconseguit el premi Amigos de Titiremurcia a millor espectacle familiar 2018.

La companyia també compta amb la proposta de carrer Sardina Bakalau. Amb tots ells han aconseguit bones crítiques i una **fantàstica acollida del públic.**

www.instagram.com/anitamaravillasteatro/

La Mestra

SINOPSI

La mestra és valenta, hàbil i simpàtica. Creu en les capacitats de nens i nenes, en les de tots i totes. **La mestra i la seva petita classe han construït una bonica escola** al bosc on tenen cabuda tots els animals.

La paraula més estimada per la nostra mestra és *llibertat*, de manera que vol que la classe creixi lliurement. Malauradament, comença una guerra que obligarà els nostres protagonistes a deixar enrere la seva escola somiada, una escola construïda des de l'amor i el respecte mutu.

La història de *La Mestra* és un intent boig i bonic de ser lliure i feliç. A través d'aquesta història viatgen les paraules d'aquelles mestres valentes i ens xiuxiuegen a cau d'orella que la primera condició per ser lliure és intentar-ho.

© Txelu Angoitia

PER QUÉ LA MESTRA?

***La Mestra* rescata la imatge d'aquelles educadores de la República que van florir com a mestres apassionades.** Conscients que el dret a l'educació ens convertiria en una societat millor, aquelles dones van treballar amb il·lusió i llibertat. La seva vocació indestructible les va fer somiar i treballar per una escola oberta a tots i totes, amb metodologies innovadores, basada en l'ideal de la solidaritat humana.

Per això, la protagonista d'aquesta història serà una mestra de poble valenta que, a més d'ensenyar, creu en el seu alumnat. Revoluciona el funcionament de l'escola. Trenca amb un passat gris i se sent part d'un canvi imparable.

Tanmateix, aquesta situació només durarà uns quants anys. Un dia calorós d'estiu **la guerra frustrarà aquest projecte educatiu**. Així, també seran protagonistes d'aquesta història nenes i nens que, sent innocents, van haver d'abandonar casa seva per fugir d'una trista guerra. Aquests vaixells plens de nens i nenes a la recerca de refugi i abric són, precisament, els que activen la necessitat de la companyia de construir aquesta història.

Inspirant-nos en l'estètica de les faules d'animals, un simpàtic grup d'animals donarà vida als personatges. Amb les estructures i narratives dels contes de sempre, petits i grans viatjarem a través d'aquesta **història plena d'emoció, humor i amor que ens recorda el valor de l'educació i la llibertat** davant de la barbàrie.

© Txelu Angoitia

A QUI S'ADREÇA

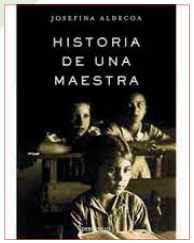
Aquest espectacle s'adreça al públic infantil (a partir de 6 anys) i també al públic familiar.

LA REPÚBLICA DE LOS MAESTROS
Victoria Martínez, 2004

youtu.be/JVjommbxQSU

LOS NIÑOS DE RUSIA
Jaime Camino, 2001

youtu.be/oLlde6xDTbI

Josefina Aldecoa. HISTORIA DE UNA MAESTRA. Debolsillo, 2016

Pilar Pérez Solano. LAS MAESTRAS DE LA REPÚBLICA, 2013

Continguts i valors

- Les mestres dels anys de la República i la Guerra Civil (1936-1939)
- Dret universal (per a tothom) a l'educació
- El valor de l'ensenyament
- La diversitat
- La barbàrie
- Les persones refugiades
- La llibertat

Abans de l'espectacle

OBJECTIU: Visió general del que és "el teatre", tant en el sentit físic com en l'artístic.

Anar al teatre és una experiència única. **El que hi veiem succeeix en viu i en directe**; a diferència de quan anem al cinema o mirem la televisió, **els qui actuen i el públic estan en un mateix espai**, normalment una sala de teatre. La història que succeeix davant dels nostres ulls no es pot repetir ni es pot tirar enrere. Per això és tan important **parar atenció, per no perdre-se'n cap detall.**

Hi ha **moltes persones que participen en un espectacle i que no veiem el dia de la funció.** Per exemple, la persona que ha compost la música, la que ha construït l'escenografia, la que ha dirigit l'obra o la que ajuda a distribuir l'espectacle perquè es pugui veure a molts llocs. **El teatre és un treball en equip**, que necessita l'energia de moltes persones perquè tot surti bé.

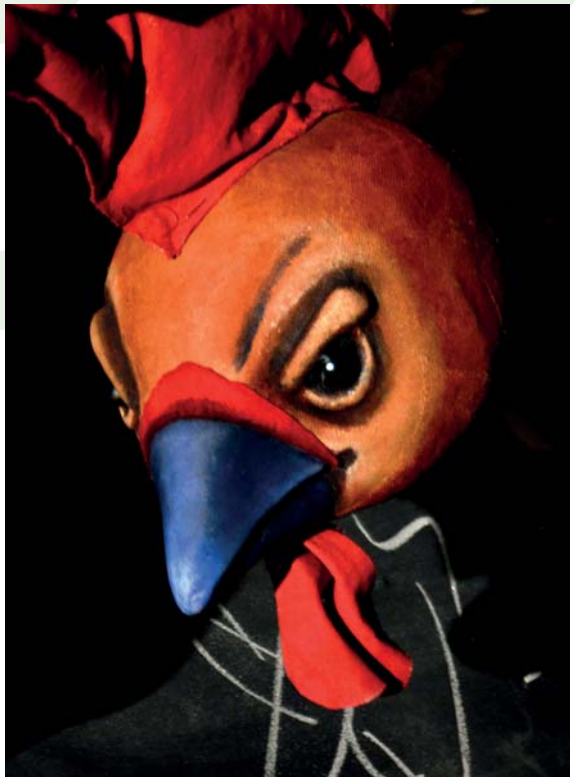
Com podeu gaudir de l'espectacle?

- Heu de saber que normalment, quan comença l'espectacle, s'apaguen els llums del teatre.
- Cal estar atents al que veiem i en silenci.
- Penseu que en un espectacle de teatre és normal que ens emocionem; podem tenir ganes de riure, de plorar o identificar-nos amb un personatge.

Què podeu fer?

- Aneu al bany abans o després de l'obra.
- No mengeu ni begueu durant la funció.
- Apagueu els telèfons mòbils. Tot i que no sonin, les pantalles enceses molesten la resta del públic i els qui són a l'escenari.
- Si heu de sortir, feu-ho en silenci i sense molestar els altres.

© Txelu Angoitia

Després d'haver vist l'espectacle

Aquest espectacle proposa **estimular el pensament i la reflexió**, i per això es presenten les activitats següents. Segons el context i els interessos de l'alumnat, i també el temps de què es disposi, se'n poden seleccionar les idònies.

OBJECTIU 1:

Treballar la memòria per recordar les seqüències narratives.

El primer que fem quan sortim del teatre és **preguntar i preguntar-nos si ens ha agradat** el que hem vist. És igual si responem una cosa o l'altra; **aquesta primera opinió pot canviar**, en positiu, després d'una conversa amb els companys i d'una reflexió més pausada.

© Txelu Angoitia

Proposta d'activitats

- Explica amb paraules pròpies de què tracta l'espectacle.
- Opina sobre el que t'ha agradat o no de l'espectacle.
- Com es diuen els qui protagonitzen l'obra? Pots explicar breument què els caracteritza? Són iguals? Què els diferencia? Com és la seva escola? S'assembla a la teva? Què t'agrada més d'aquesta escola? Com és la mestra? Què ensenya? T'agradaria ser alumne seu? Per què? Què passa quan arriba la guerra? Creus que és important l'educació, l'ensenyament? Per què?
- La història té un final feliç?
- Reflexiona en què t'ha fet pensar l'obra. Què has sentit?

OBJECTIU 2:

Estimular la inventiva i desenvolupar l'expressió artística i la improvisació.

La representació és de **titelles**, però, **de què tracta aquest gènere?** Hi ha molts tipus de titelles.

Alguns tenen **fils** i es belluguen amb un control o comandament, com les marionetes o els titelles de fils; altres es mouen amb la **mà**, com els titelles de guant, i altres són només una silueta o una **ombra**. Alguns poden ser molt petits, com els titelles **de dit**. Poden estar construïts de tota mena de materials.

A *La Mestra* es fan servir titelles de taula; sempre es mouen sobre aquesta superfície i tenen cap, mans i peus. Però també s'utilitzen titelles **d'ombres**, les siluetes dels quals es projecten amb llanternes.

TALLER DE CONSTRUCCIÓ D'UN TITELLA, ANITA MARAVILLAS

https://bit.ly/46Pa2u5

© Txelu Angoitia

Proposta d'activitats

Construeix la teva escola

L'escenografia és molt important durant tot l'espectacle, especialment a l'escola que està construïda en un arbre, a l'aire lliure. Hi ha molts tipus d'escoles:

Creem **LA NOSTRA ESCOLA D'ORIGAMI:**

Necessitem un full de paper quadrat; pot ser de colors o blanc per després pintar-lo.

Per formar les parets:

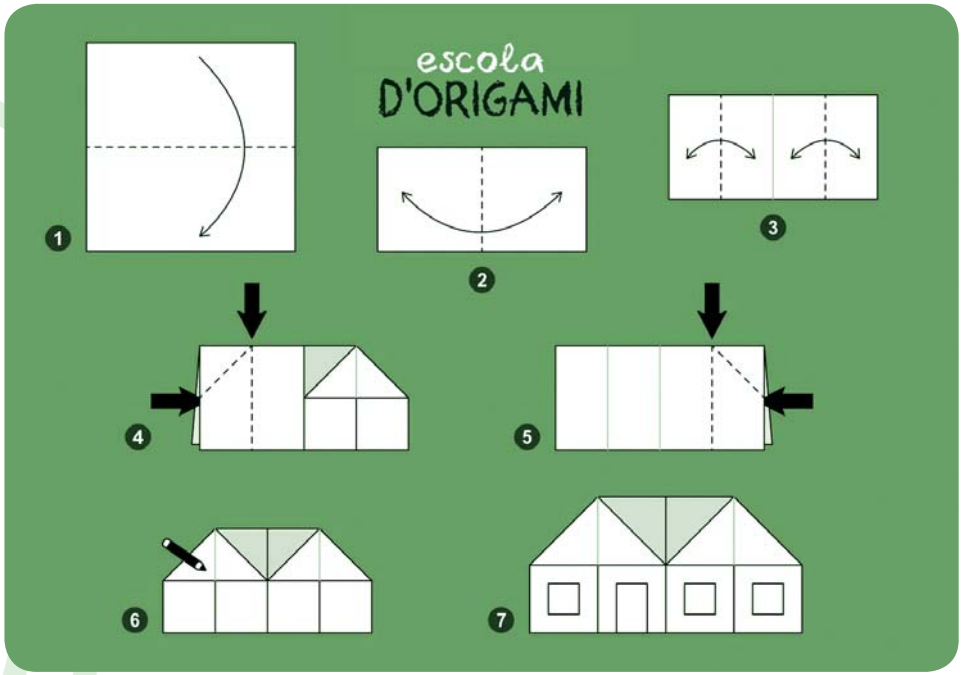
1. Doblega el paper per la meitat de dalt a baix.
2. Doblega el rectangle per la meitat una altra vegada per formar un quadrat i després desdoblega'l. En aquest punt, hi haurà en total dos plecs al paper.
3. Doblega tots dos costats cap al plec central per formar quarts.

Per crear el sostre:

4. Obre la solapa superior esquerra i prem-la per formar un triangle.
5. Repeteix aquest procés amb la solapa superior dreta del paper.

Col·loca l'escola dreta:

6 7. La pots decorar com vulguis; fes servir la teva creativitat.

Pots retallar aquest quadrat i fer-lo servir per crear la teva escola d'origami.

OBJECTIU 3

El valor de l'educació i la llibertat.

L'educació és un dret humà fonamental que permet treure els homes i les dones de la pobresa, superar les desigualtats i garantir un desenvolupament sostenible. Tanmateix, **244 milions de nens, nenes i joves d'arreu del món segueixen sense escolarització** per raons socials, econòmiques o culturals.

L'educació és una de les eines més potents per poder sortir de la pobresa, a més d'un catalitzador per garantir altres drets humans fonamentals. És la inversió més sostenible. El dret a una educació de qualitat està lligat a la Declaració dels Drets Humans i a molts altres instruments normatius internacionals, que són el resultat del treball conjunt de la UNESCO i les Nacions Unides.

L'article 26 de la Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH) fa obligatòria l'educació primària gratuïta i universal.

ARTICLE 26. DECLARACIÓ UNIVERSAL DELS DRETS HUMANS (DUDH)

https://youtu.be/2KEZc4oIB9s

L'any 2015 es va organitzar a Nova York una cimera de les Nacions Unides sobre el desenvolupament sostenible, en què es va elaborar **l'Agenda de Desenvolupament Sostenible 2030**, que conté 17 objectius, entre els quals figura, com a número 4, el de "garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom".

Dins l'objectiu relatiu al dret a l'educació, es plantegen una sèrie de metes, que són les següents:

- Aconseguir que tots els nens i nenes acabin l'escola primària i secundària, que han de ser gratuïtes, equitatives i de qualitat.
- Garantir que nenes i nens tinguin accés a serveis d'atenció i desenvolupament a la primera infància i un ensenyament preescolar de qualitat.
- Assegurar la igualtat en l'accés d'homes i dones a la formació tècnica, professional i superior de qualitat.
- Incrementar el nombre de joves i persones adultes que tenen competències per accedir a una feina o per emprendre.
- Eliminar les desigualtats de gènere i garantir que les persones vulnerables puguin accedir a l'educació.
- Garantir que tots els joves i gran part dels adults tinguin competències de lectura, escriptura i aritmètica.
- Aconseguir que els alumnes adquireixin coneixements per promoure el desenvolupament sostenible.
- Construir escoles que s'adaptin als nens i les persones amb discapacitat.
- Augmentar les beques disponibles per als països en desenvolupament.
- Incrementar l'oferta de mestres qualificats.

Proposta d'activitats

Imagina't que ets la mestra. Quin sistema d'ensenyament faries servir a la teva escola? Què creus que pots ensenyar?

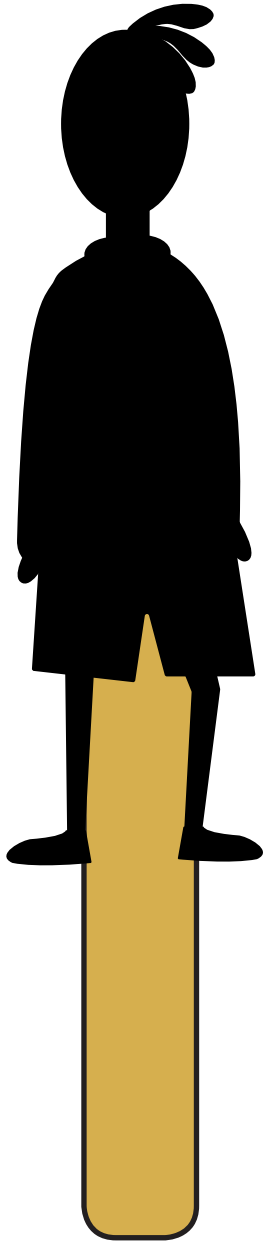
Imagina't la teva pròpia escola, la teva pròpia història. Per fer-ho utilitza l'escola que has construït abans i les siluetes de La Mestra, Katalin, Txitxo i Pio. També pots crear els teus protagonistes. Activa les siluetes amb una llanterna, tal com has vist al teatre. Podràs crear històries magnífiques. Comparteix-les amb els teus companys.

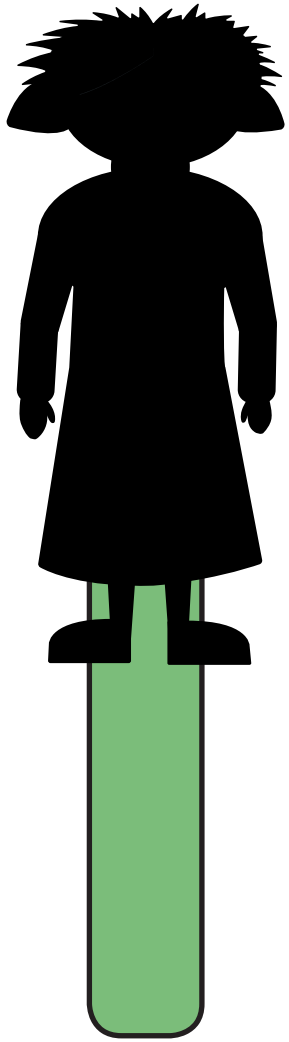

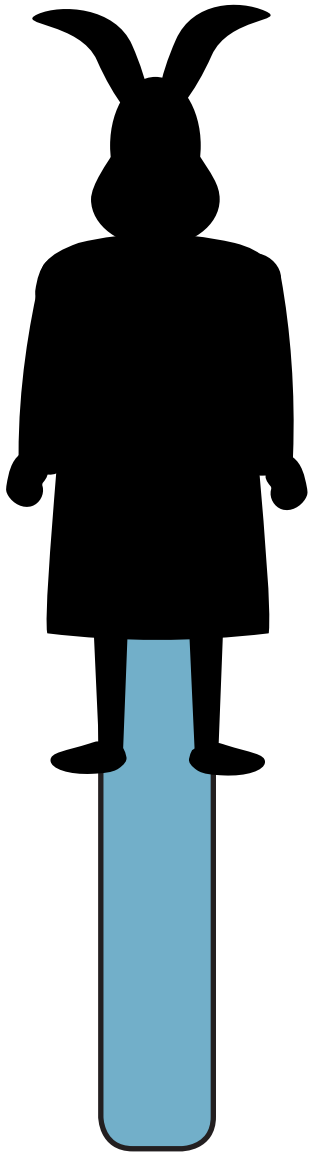
© Txelu Angoitia

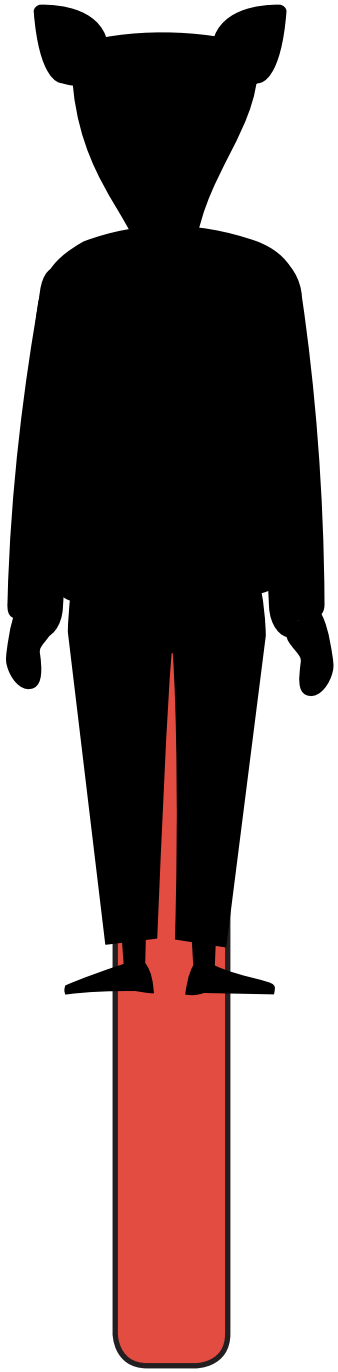
Siluetes

Retalla els personatges de *La Mestra* per crear les teves pròpies representacions. No t'oblidis de retallar també el pal per poder-los manipular.

OBJECTIU 4:

La màgia de les paraules.

Quan va esclatar la guerra, molts nens i nenes van haver de marxar, van canviar de lloc de residència.

Igrat el canvi, van continuar aprenent, educant-se, fins a convertir-se en persones adultes. A la tornada, recorden com en va ser, d'important, l'ensenyament de La Mestra a les seves vides, tot allò que els va oferir i que els ha anat transformant.

La Mestra vol fer evident **la importància de l'educació**, la força de les paraules, de la poesia, **el seu poder transformador.**

© Txelu Angoitia

Proposta d'activitats

RELAT *CUT-UP*

Hi ha moltes tècniques per desenvolupar la creativitat en l'escriptura. La que farem servir és la de *cut-up*.

CUT-UP és una tècnica d'escriptura que **consisteix a retallar fragments d'un paràgraf per tal de reordenar-los i construir una nova història.**

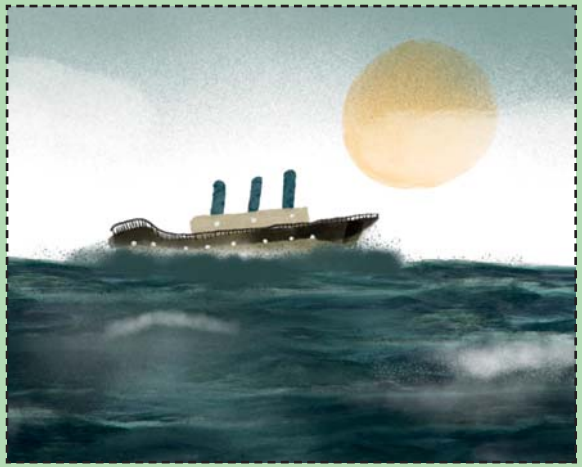
Tristan Tzara la va utilitzar per primera vegada el 1920 en una reunió surrealista en què va proposar crear un poema traient paraules aleatòries d'un barret.

Posteriorment, se'n va estendre l'ús ràpidament i es va fer servir al cinema i la música. Artistes com David Bowie, Kurt Cobain, Iggy Pop i Bob Dylan van adoptar aquesta tècnica per compondre les lletres de les seves cançons.

Amb les frases i les il·lustracions que et proposem a continuació, que han estat retallades del relat de *La Mestra*, podràs construir una nova narrativa. I ho faràs amb l'atzar com a norma.

1. **Escull 3 frases i 2 il·lustracions.**
2. **Numera-les en l'ordre que vulguis.**
3. **Ara comença el relat seguint la numeració i enllaçant les frases amb les il·lustracions.**

Veuràs com aconseguiràs crear històries noves i diferents.

© Malen Amenabar

estudiar amb llibertat

ajudant els meus companys d'escola

Construir una escola bonica

Una escola per a tothom

LA IMPORTÀNCIA DE LA LLIBERTAT

Ser diversos per avançar

COM VIATGEN LES PARAULES

la primera condició per ser lliure és intentar-ho

Som iguals i diferents

LA IMPORTÀNCIA DE LLEGIR

El dret a l'educació

M'AGRADA LLEGIR NOVES HISTÒRIES

* També pots fer servir frases creades per tu o bé pels teus professors o professores.

© Malen Amenabar

El teu relat

Enganxa aquí les teves frases i fotografies
i construeix un relat que les enllaci.
Comparteix les teves històries amb la resta de companys!

amorebieta etxano UDALA AYUNTAMIENTO

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
KULTURA ETA HIZKUNTZA POLITIKA SAILA
DEPARTAMENTO DE CULTURA Y POLITICA LINGÜÍSTICA

S4REA EUSKADIKO ANTZOKI SAREA RED VASCA DE TEATROS

Bizkaia foru aldundia diputación foral

GOBIERNO DE ESPAÑA MINISTERIO DE EDUCACIÓN, CULTURA Y DEPORTE inaem

etxepare EUSKAL INSTITUTUA INSTITUTO VASCO BASQUE INSTITUTE

zornotza aretoa

HARROBIA
Bilbao-Otxarkoagako Ekoizpen Eszenikorako Berrikuntza Zentroa
Centro de Innovación en Producción Escénica de Bilbao-Otxarkoaga

Bilbao

topic.

LA CASA DE LOS TÍTERES Abizanda

San Agustin KULTUR GUNEA DURANGOKO UDALA
CENTRO CULTURAL San Agustin AYTO. de DURANGO

Anita mara Villas teatro marionetas

portalú
<< producciones culturales